

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

ΣΑΒΒΑΤΟ 20.1 έως ΤΡΙΤΗ 30.1

Το Ολοκαύτωμα των Ελλήνων Εβραίων, 1941–44. Προσωπικές Μαρτυρίες: Περιοδεύουσα έκθεση τεκμηρίων του Εβραϊκού Μουσείου Ελλάδος και έκθεση βιβλίων από τις συλλογές της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος, με μαρτυρίες Ελλήνων Εβραίων που επέζησαν. Αναγνωστήριο Πύργου Βιβλίων της ΕΒΕ, 2ος όροφος, ώρα: 09:00 - 21:00.

Η έκθεση του Εβραϊκού Μουσείου Ελλάδος (ΕΜΕ) στοχεύει στην πολύπλευρη παρουσίαση των τραγικών γεγονότων της περιόδου του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, με έμφαση στον διωγμό των Ελλήνων Εβραίων. Αντλεί υλικό κυρίως από τα σχετικά αρχεία και τις συλλογές του ΕΜΕ και αποτελεί προϊόν διαρκούς έρευνας και επεξεργασίας. Έχει εμπλουτιστεί με προσωπικές ιστορίες ανθρώπων που έζησαν από διαφορετική σκοπιά, θέση, ιδιότητα ή και τύχη τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και το Ολοκαύτωμα. Οι μαρτυρίες των ανθρώπων αυτών μεταφέρουν στον επισκέπτη το κλίμα της εποχής, τις δυσκολίες και τα διλήμματα που αντιμετώπισαν και τις αποφάσεις ζωής ή θανάτου που κλήθηκαν να πάρουν.

ΣΑΒΒΑΤΟ 20.1 έως ΤΡΙΤΗ 30.1

Συνεχής προβολή των ντοκουμαντέρ **Συναγωνιστής: Έλληνες Εβραίοι στην Εθνική Αντίσταση** του Ντάβιντ Γαβριηλίδη και **Το Τραγούδι της Ζωής** του Τώνη Λυκουρέση. Αίθουσα Πολλαπλών Χρήσεων 1 (113), ισόγειο της ΕΒΕ, ώρα: 09:00 - 21:00.

Για τη δημιουργία του **Συναγωνιστή**, ντοκουμαντέρ του Εβραϊκού Μουσείου Ελλάδος, αξιοποιήθηκαν 17 βιντεοσκοπημένες προφορικές μαρτυρίες ανδρών και γυναικών, από διάφορες εβραϊκές κοινότητες της χώρας, που συμμετείχαν στην Εθνική Αντίσταση. Ο Ντάβιντ Γαβριηλίδης, δημιούργησε ένα ψηφιδωτό αφηγήσεων που παρακολουθούν τη δύσκολη όσο και συναρπαστική διαδρομή των Εβραίων αγωνιστών: την απόδραση από τα γκέτο, την έξοδο στο βουνό, τις κακουχίες, την αλληλεγγύη και τις σκληρές μάχες που οι περισσότεροι από αυτούς έδωσαν, εναντίον των κατοχικών στρατευμάτων, ως αντάρτες. Ο **Συναγωνιστής** καταγράφει εξομολογήσεις ανθρώπων που, ενώ δεν βρέθηκαν ποτέ στον ίδιο χώρο, συνομιλούν πάντα ως συναγωνιστές.

Ο Τώνης Λυκουρέσης στο ντοκουμαντέρ **Το Τραγούδι της Ζωής** καταγράφει την ιστορία της διάσωσης ολόκληρης της εβραϊκής κοινότητας (275 ψυχές) της ιδιαίτερης πατρίδας του, της Ζακύνθου. Το γεγονός αυτό είναι μοναδικό σε όλη την Ευρώπη. Ο συνδυασμός πολυετούς έρευνας και προσωπικού ενδιαφέροντος οδήγησε σε ένα συγκινητικό κινηματογραφικό μάθημα αλληλεγγύης, ανιδιοτελούς προσφοράς, αγάπης και ευγνωμοσύνης.

ΣΑΒΒΑΤΟ 20.1 και ΤΕΤΑΡΤΗ 24.1

Προβολή του ντοκουμαντέρ **Θα Πέσει η Νύχτα** του Αντρέ Σίνγκερ. Αίθουσα Πύργου Βιβλίων, ισόγειο της ΕΒΕ, ώρα: 19:00.

Όταν οι βρετανικές, σοβιετικές και αμερικανικές δυνάμεις απελευθέρωσαν τους φυλακισμένους στα ναζιστικά στρατόπεδα συγκέντρωσης το 1945, ο στρατός και οι εικονολήπτες των «Επικαίρων» κατέγραψαν τις φρικιαστικές εικόνες με τις οποίες ήρθαν αντιμέτωποι. Τμήματα του υλικού αυτού μαζί με παράλληλα γυρίσματα χρησιμοποίησε ο Σίντνεϊ Μπέρνσταϊν του Υπουργείου Πληροφοριών της βρετανικής κυβέρνησης και η ομάδα του, μεταξύ των οποίων ο σκηνοθέτης Άλφρεντ Χίτσκοκ, για να δημιουργήσουν ένα επώδυνο ντοκουμαντέρ με τίτλο:

«Γερμανικά Στρατόπεδα Συγκέντρωσης - Πραγματική Έρευνα». Όμως, για λόγους πολιτικής σκοπιμότητας το ντοκυμαντέρ δεν προβλήθηκε ποτέ.

Το 2008, ο Αντρέ Σίνγκερ, διάσημος ντοκυμεντερίστας, βασιζόμενος κατά κύριο λόγο στην ξεχασμένη ταινία του Μπερνστάιν και προσθέτοντας ο ίδιος υλικό από ανθρώπους που έζησαν στα γυρίσματα της τότε ταινίας αλλά και επιζώντες των στρατοπέδων θα δημιουργήσει το συγκλονιστικό ντοκυμαντέρ, *Θα πέσει η νύχτα*, επαναφέροντας στο προσκήνιο τις φρικαλεότητες της εποχής.

ΚΥΡΙΑΚΗ 21.1

Προβολή του ντοκυμαντέρ ***Shoah*** του Κλωντ Λανζμάν.
Αίθουσα Πύργου Βιβλίων, ισόγειο της ΕΒΕ, ώρα: 12:00.

Το ντοκυμαντέρ του ***Shoah*** του Κλωντ Λανζμάν είναι χωρίς αμφιβολία το συγκλονιστικότερο μέχρι τώρα κινηματογραφικό έργο για την εξόντωση των Εβραίων από τους Γερμανούς ναζί και τους συνεργάτες τους. Έχει ως αφετηρία την ιδέα ότι το ακραία αποτρόπαιο δεν εικονίζεται. Πώς να κάνεις εικόνα τον θάνατο στους θαλάμους αερίων; Αποτελείται λοιπόν από μαρτυρίες Εβραίων που επέζησαν, ναζί που εργάστηκαν για την άσφογη πραγματοποίηση της εξόντωσης, και άλλων συγκαιρινών.

ΣΑΒΒΑΤΟ 27.1

Κεντρική εκδήλωση για τη ***Διεθνή Ημέρα Μνήμης των Θυμάτων του Ολοκαυτώματος***.
Αίθουσα Πύργου Βιβλίων, ισόγειο της ΕΒΕ, ώρα: 19:30.

Ομιλία: Σταύρος Ζουμπουλάκης, Πρόεδρος του Εφορευτικού Συμβουλίου της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος.

Προβολή του ντοκυμαντέρ ***Νύχτα και Καταχνιά*** (1956) του Αλαίν Ρεναί.

Μουσική: ***Ρωμανιώτικοι Ύμνοι και Τραγούδια***. Τραγούδι: Μάρκος Μπαπτινός / Κιθάρα: Σάκης Νεγρίν / Βιολί: Θοδωρής Λυκουρόπουλος.

Το ντοκυμαντέρ ***Νύχτα και Καταχνιά*** του Αλαίν Ρεναί οφείλει τον τίτλο του στο όνομα που έδιναν οι ναζί στους εκτοπισμένους στα στρατόπεδα συγκέντρωσης, που ήθελαν να σκεπάσουν με λήθη και καταχνιά τη μοίρα τους. Αποτυπώνει τη γνώση που είχαμε για τα στρατόπεδα την εποχή εκείνη, η οποία βεβαίως έχει έκτοτε και εμπλουτιστεί και αλλάξει. Προβλήθηκε στο φεστιβάλ Καννών αλλά, κατόπιν πίεσεως της Γερμανίας, εκτός διαγωνισμού. Αξίζει να σημειωθεί ότι το κείμενο του Ζαν Καιρόλ, Γάλλου αντιστασιακού που επέζησε από το Μαουτχάουζεν, το μετέφρασε, στη γερμανική βερσιόν της ταινίας, ο μεγάλος ποιητής Πάουλ Τσέλαν.

ΚΥΡΙΑΚΗ 28.1

Συναυλία ***Wiegala***, μουσική από τα ναζιστικά στρατόπεδα. Συνδιοργάνωση με την Εθνική Λυρική Σκηνή.
Αίθουσα Χορωδίας της Εθνικής Λυρικής Σκηνής, ώρα: 17:00 - 18.10. Διάρκεια: 1:10'

Βίκτωρ Ούλμαν (1898–1944): Σονάτα για πιάνο αρ. 6, έργο 49. Πιάνο: Βίκυ Στυλιανού.

Ίλσε Βέμπερ (1903–1944): Παιδικά Τραγούδια. Σαξόφωνο: Guido de Flaviis / Βιολόνε-Βιέλα:

Δημήτρης Τίγκας / Νέι: Αχιλλέας Τίγκας / Φωνή: Αναστασία Κότσαλη.

Περιορισμένος αριθμός θέσεων. Είσοδος ελεύθερη με δελτία προτεραιότητας, τα οποία θα διανέμονται δύο ώρες πριν την έναρξη της εκδήλωσης από τα ταμεία της ΕΛΣ.

Ο συνθέτης Βίκτωρ Ούλμαν γεννήθηκε την Πρωτοχρονιά του 1898 από γονείς εβραϊκής καταγωγής, που είχαν ασπαστεί τον καθολικισμό πριν από τη γέννησή του. Το 1942 συνελήφθη και κλείστηκε στο στρατόπεδο συγκέντρωσης της Τερεζίν, όπου λόγω των ειδικών συνθηκών εξακολούθησε να συνθέτει. Το 1944 μεταφέρθηκε στο στρατόπεδο του Άουσβιτς-Μπίρκεναου, όπου δολοφονήθηκε στους θαλάμους αερίων. Το δημιουργικό του έργο περιλαμβάνει συνθέσεις κάθε είδους συμφωνίες: κοντσέρτα, χορωδιακά έργα, όπερες, τραγούδια και έργα μουσικής δωματίου.

Η γερμανο-εβραϊκής καταγωγής, ποιήτρια και συνθέτιδα Ίλσε Βέμπερ παρέμεινε έγκλειστη στο στρατόπεδο συγκέντρωσης Τερεζίν για δύο χρόνια, ως νυχτερινή νοσοκόμα του στρατοπέδου. Συνδέθηκε ιδιαίτερα με τα μικρά παιδιά για τα οποία έγραφε και συνέθετε. Μέσα στις ναΐφ φόρμες, τις οποίες «έντυνε» με την ευαίσθητη λυρική φωνή της, φρόντιζε να κρύβει τη σπαραχτική αλήθεια της καθημερινότητας των παιδιών στο στρατόπεδο συγκέντρωσης, καθώς τους ψιθύριζε λεπταίσθητες μελωδίες.